

Bygdegårdarna samlar Jämtlands län 2019-2025

VERKSAMHETPLAN 2019

Carina Asplund

BYGDEGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

JÄMTLAND

1. Bygdegårdarna samlar Jämtlands län

Bygdegårdarnas Riksförbund (BR) är landets största riksorganisation för allmänna samlingslokaler. En stor folkrörelse som ökat i medlemsantal oavbrutet 43 år i rad. Bygdegårdarna arbetar för att fånga upp allt engagemang som finns runt om i landet för att skapa mötesplatser och möjlighet till utveckling. En viktig lokal infrastruktur som bidrar till att stärka bygdernas tillväxt och attraktionskraft i hela landet.

Samhället förändras hela tiden och nya utmaningar växer fram. Utmaningar som utmanar även vår organisation. Många föreningar brottas med frågor som - Hur får vi ihop ekonomin? Hur får vi med ungdomarna? Hur får vi med nya människor, sådana som aldrig satt sin fot i en bygdegård? Hur kan vi få politiker och andra beslutsfattare att förstå vad bygdegårdsrörelsen är och hur betydelsefull vår verksamhet är för hela samhället?

För oss i Bygdegårdsrörelsen handlar det inte bara om att gå i takt med samhällsutvecklingen utan också att bidra till den. Bygdegårdarnas verksamhet är landsbygdsutveckling. Mötesplatser och verksamhet som främjar integration, ungas utveckling, att fler får tillgång till kulturupplevelser samt den service som ofta erbjuds i våra hus, bidrar till lokal utveckling och tillväxt. Den samverkan mellan olika delar av föreningslivet som bygdegården också möjliggör är viktig för ett starkt civilsamhälle där människor trivs och kan utveckla sin bygd.

Bygdegårdarnas Riksförbund i Jämtland är en organisation för allmänna samlingslokaler och kanske främst för bygdegårdarna i länet.

1.1. Vision och långsiktiga mål

Förbundsstämman 2018 antog vision och långsiktiga mål för förbundet. Under 2019 kommer BR Jämtland att fokusera på att bidra till visionen ”Bygdegårdarna samlar Sverige” helt i linje med vad Bygdegårdarnas Riksorganisation kommer att göra i hela landet.

Verksamhetsplanen är framtagen med utgångspunkt i att uppfylla de långsiktiga målen:

- Bygdegårdsrörelsen är en välkänd och respekterad samhällsaktör.
- Bygdegårdarna i Jämtland blir fler.
- Bygdegårdarna är funktionella och tillgängliga mötesplatser.
- Bygdegårdarnas verksamhet når fler målgrupper.

1.2. Jubileumsåret 2019

Bygdegårdarnas Riksförbund grundades den 14 augusti 1944, vilket innebär att förbundet firar sitt 75-årsjubileum under 2019. Dessutom är det 100 år sedan den första samlingslokalen byggdes specifikt som bygdegård uppfördes: Ås Förbundsgård Gislaveds kommun, Jönköpings län. Detta jubileumsår kommer uppmärksammas i BR:s löpande kommunikation och firas i samband med förbunds stämman. En jubileumsbok kommer också ges ut.

2. Organisationsutveckling

Behov och syfte

BR Jämtland finns till för våra 91 anslutna föreningar. Vi ger råd och stöd i bl.a. fastighets-, förenings-, och verksamhetsfrågor. Att som förening vara medlem i BR ska kännas självklart för allmänna samlingslokaler i länet. Föreningarnas funktionärer behöver få möjlighet att mötas, fortbilda sig och byta erfarenheter.

Mål

- Att arrangera en konferens för förtroendevalda i Jämtland under 2019.
- Att arrangera en styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter i länets föreningar.
- Att verka för fler förtroendevalda under 30 år i föreningarnas styrelse.
- Att erbjuda våra medlemsföreningar relevanta utbildningar och studiecirklar.
- Att fördjupa samarbetet med Studieförbundet Vuxenskolan.

Metod

- En konferens för förtroendevalda i Bygdegårdarnas, på lokal nivå ska arrangeras under året, för erfarenhetsutbyte och för att stärka samarbetet mellan föreningarna.
- Vi ska bli bättre på att synas i sociala medier för att sprida allt bra som händer i en bygdegård.
- Tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan kan vi arrangera kurser och studiecirklar.

3. Kommunikation och opinionsbildning

Behov och syfte

Bygdegårdar är en viktig del av samhällsstrukturen och behöver visa det tydligare för beslutsfattare och andra viktig samhällsaktörer samt för allmänheten. Det kan till exempel underlätta för bygdegårdar att få bidrag och stöd för sin verksamhet. I och med den nya hemsidan som lanserades i oktober finns det också ett behov av att distriktets hemsida ska bli mer relevant och innehållsrik för medlemsföreningarna i länet.

Mål

- Att våra medlemmar tar initiativ till möten med kommunernas företrädare.
- Att distriktet är representerat vid framtagande av regionala styrdokument, RUSarbetet, Regional Utvecklings Strategi.
- Att allmänhetens kännedom om bygdegårdar ökar.
- Att distriktets hemsida blir uppdaterad och relevant för medlemmarna.

Metod

Förtroendevalda i distriktsstyrelsen kommer under året att delta i samhällsdebatten. Vi ska försöka skapa publicitet, bilda opinion och påverka politiska beslut, samt delta i debatter och seminarier. Vi ska kontinuerligt skicka ut pressmeddelanden och skapa en god dialog med media. Representanter från styrelsen ska genomgå hemsidesutbildning för att kunna utveckla och underhålla en levande och relevant hemsida.

4. Fastigheter

4.1. Byggnad

Behov och syfte

Bygdegårdarna måste vara funktionella och kunna erbjuda moderna lokaler. Idag har många bygdegårdar behov av renovering och av anpassning av lokalerna för sin verksamhet. Byggnaden behöver vara tillgänglig för alla, oberoende av ålder och funktionsvariationer.

Mål

- Att fler föreningar har genomfört Årlig genomgång av bygdegården.
- Att fler bygdegårdsföreningar har genomfört åtgärder med anledning av den årliga genomgången.
- Att fler bygdegårdsföreningar söker investeringsbidrag från Boverket.
- Att öka antalet bygdegårdsföreningar som är tillgänglighetsanpassade.
- Att öka antalet föreningar som har en utsedd kontaktperson för fastighetsfrågor.

Metod

- Ge information och stötta föreningar som ska söka stöd från Boverket.
- Utse en byggansvarig som har tid och möjlighet att engagera sig för uppgiften.

4. 2. Miljö

Behov och syfte

BR ska underlätta och inspirera föreningarna att arbeta för en hållbar miljö. Miljöanpassade lösningar vad det gäller både drift och underhåll samt materialval vid upprustning behövs. Föreningarna kan visa sitt miljöengagemang med ett konkret miljödiplom som ger föreningen ökad status och kan påverka valet av bygdegård för hyresgäster.

Mål

- Att öka antalet föreningar som har fått miljödiplom.
- Att uppmuntra föreningarna att berätta om sitt miljöarbete.

Metod

- Vi ska uppmuntra föreningar att arbeta efter BR:s miljöstrategi för att fler bygdegårdar ska skaffa miljödiplom.
- Utse en miljöansvarig som har tid och möjlighet att engagera sig för uppgiften.

4.3. Försäkring

Behov och syfte

Ett aktivt skadeförebyggande arbete med låga skadekostnader som följd utgör grunden för en varaktigt låg försäkringspremie. Vi behöver sprida kunskap och lyfta säkerhets- och försäkringsfrågor på ett attraktivt och nutida sätt. Mänskliggöra, exemplifiera och tydliggöra syftet med försäkringen och det skadeförebyggande arbetet. Erfarenheter visar att det både temporärt och även efter ett skadeförebyggande projekt avslutats ökar medvetenheten hos föreningarna för att förebygga skador.

Mål

- Att ingen totalbrand inträffar.

- Att flera föreningar inser fördelarna med försäkringen som erhålls som medlem i Bygdegårdarna.
- Att X bygdegårdar i Jämtlands län blir certifierade som Säker Föreningsgård.

Metod

- Utse en försäkringsansvarig som har tid och möjlighet att engagera sig för uppgiften.
- Informera om försäkringen på hemsidan.
- BR Jämtland har träffat ett avtal med NORRLANDSBRAND som ger rabatter vid översyn och inköp av utrustning för våra medlemsföreningar. Uppge/ anmäl detta vid kontakt med NORRLANDSBRAND då erhåller ni rabatt!

5. Verksamhet

5.1. Landsbygdsutveckling

Behov och syfte

Bygdegårdarnas Riksförbund, dess distrikt och föreningar utgör i samverkan en del av den lokala infrastruktur som är nödvändig för att landsbygden ska kunna bygga tillväxt och attraktionskraft. Landsbygdsprogrammet som gäller t.o.m. 2020 ska fokuseras på att bygdegårdsrörelsen ska kunna ta del av de stödmöjligheter som landsbygdsprogrammet möjliggör. Målsättningen ska vara att bygdegårdsrörelsen ska vara en ännu mer etablerad aktör inom landsbygdens utveckling.

Mål

- Flera bygdegårdsföreningar i Jämtland söker stöd från Leader och Landsbygdsprogrammet.

Metod

- I samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan arrangerar BR Jämtland en studiecirkel för föreningar som vill lära sig mera om hur man söker pengar.

5.2. Kultur

Behov och syfte

Med över 1400 scener, i hela landet och 91 i Jämtland, utgör BR:s medlems föreningar ett nätverk av hus för kultur. Våra allmänna samlingslokaler är Sveriges tredje största nationalscen, där scenkonsten, skapandet och kreativiteten kan utvecklas. För att göra detta krävs en samordning såväl nationellt som regionalt. Där förbundet samverkar med nationella institutioner och organisationer inom kultur och likadant på regional nivå, mellan bygdegårdsdistrikt och regionala motsvarigheter på kulturområdet. För att skapa detta krävs regionala mål, vilket formuleras i en regional kulturstrategi i respektive bygdegårdsdistrikt. Behovet och nyttan av bildning, att finna kraften i att kunna läsa och en utveckling av den läsande människan är incitament för att fortsätta arbeta läsfrämjande.

Mål

- Distriktet har tagit fram en kulturstrategi.
- Att lyfta vikten av litteratur och läsande.

Metod

- Genom att ta hjälp av kulturpersoner från Bygdegårdarnas Riksförbund ska vi ta fram en kulturstrategi.

- Vi samordnar och utvecklar samarbetet med Riksteatern Jämtland/Härjedalen, de lokala teaterföreningarna, ATR-Zäta och Estrad Norr.

5.3. Konst

Behov och syfte

Konsten är en viktig uttolkare av samtiden och kan bidra till samtalet och dialogen om vårt samhälle. Oavsett bostadsplats arbetar vi för rätten till mötet med samtida konst av yrkesverksamma konstnärer. Bygdegårdar ska kunna erbjuda kvalitativ konst för såväl föreningens medlemmar som den tillfällige besökaren. Konsten kan skapa en inspirerande miljö, ge uttryck till människors tankar och ifrågasätta förutfattade meningar. Varje samlingslokal är ett galleri, en konsthall, där konsten ger kraft och energi - det presumtiva konstnätverket måste vi lyfta fram.

Mål

- Flera bygdegårdsföreningar i Jämtland ordnar konstutställningar och tar emot vandringsutställningen "Vässa pennan" som tar avstamp i EWK:s produktion och hans 100-årsjubileum 2018.
- Flera bygdegårdsföreningar ansöker om att få deponera konst från BR.

Metod

- Uppmuntra lokala bygdegårdsföreningar att deponera konst i sina lokaler.

5.4. Film

Behov och syfte

BR har en fantastisk potential att bli en stor visningsorganisation och sprida film i hela landet, både genom biografer och andra visningsfönster. Intresset för filmvisningar är stort men mera kunskap behövs i föreningarna för att detta ska kunna förverkligas.

Mål

- Att flera bygdegårdar i Jämtland blir digitala biografer.
- Att flera föreningar visar film i sina bygdegårdar.

Metod

- Genom information och inspiration öka intresset för att visa film i bygdegårdarna.

5.5. Ungdomsverksamhet

Behov och syfte

Hela BR organisationen är i behov av förnyring för att kunna utvecklas. Flera föreningar har svårt att få igång ungdomsverksamhet och få in unga ledamöter i styrelserna. Utan en förändring kommer ingen utveckling att ske. Behovet av förnyelse i distriktstyrelsearbetet och av att stötta och inspirera föreningarna är stort.

Mål

- Allt fler föreningar har verksamhet för barn och unga.
- Det finns flera unga representanter i föreningarnas och distriktets styrelse.

Metod

- Ansökt om att BR Jämtland blir nästa distrikt som får driva projektet Occupy bygdegården hösten 2019 - våren 2020.